

Hit? Hiszékenység?

Ahogy a kapualjakban elhelyezett postaládák megtelnek reklámszemlével, úgy árasztják el az elektronikus postafiókokat is a kéretlen levelek. Hatalmas nyereseményeket kínálnak, csábító üzleti ajánlatokat tesznek, sőt újabban már gyászjelentés formájában is reklámoznak valamilyen terméket. A rutinos netező automatikusan törli ezeket a leveleket. Megakad azonban a tekintete „Az élő Isten pecsétjével” ellátott felhíváson, amelyen „A legmagasabb Isten” aláírással „keresztes imahadjáratra” szólítják fel, és „mennyei üzeneteket” zúdítanak rá.

Ahogy a hasznos növények mellett felüti fejét a gyom (Jézus szavával: a búza mellett a konkoly), úgy tudnak rákapaszkodni az élő és tiszta hitre a különböző babonák és hiszékenységek. Az első keresztény közösségektől kezdve a történelem során mindig újra felbukkantak tévtanok és tévtanítók, hamis próféták és látnokok, nemegyszer a buzgó jámborság álarcában. A próféciák kulisszái és eseménysorai többnyire hasonlóak: hamarosan eljön a világvége, eljön (vagy már el is jött) az Antikrisztus, kozmikus katasztrófák következnek, a Sátán garázdálkodik már az egyházban is. A mai információs technika aztán korlátlan lehetőséget ad a fékevesztett fantáziának. Bárkit — beleértve Ferenc pápát, XVI. Benedeket vagy akár II. János Pált — a virtuális valóságban szörnyeteggé vagy éppen Antikrisztussá varázsolnak, sőt arról is készítének videót, hogyan sütögetik őket (már vagy majd) a pokol tüzében.

A fent idézett üzenetek („A Nagy Figyelmeztetés” címmel) bő két éve árasztják el az internetet. Sajnos megzavarnak akárhány buzgó, de hiszékeny hívőt is, hiszen még papokra is hivatkoznak, s felhasználnak magukat katolikusnak mondó médiumokat is. A nem hívőkben pedig — joggal — botránkozást keltenek, hiszen a vallásnak elképesztően torz formáját jelenítik meg (a lavinát elindító, de személyét titokban tartó „látnoknő” naponta „kap leveleket Jézustól”).

Magára a jelenségre a történelemben is találhatunk párhuzamokat: jó kétezer éve sokáig virágzott az apokaliptika műfaja (a Szentírásban is találunk ilyen műfajban írt szövegeket). Ezek az írások a világ végét festették meg és az azt követő új világot. A komoly mondanivalót azonban a műfaj sajátos szabályai szerint egy kozmikus katasztrófa háttorzongató képeiben jelenítették meg: hogyan pusztul el minden iszonyatos borzalmak közepette. Nem kell azonban ilyen messzire mennünk, hiszen napjaink legnézettebb sikerfilmjei azon versengenek, melyikük tud több és ijesztőbb rémtörténetet kitalálni és vizuálisan megjeleníteni a naiv nézők ideget bizsergető szórakoztatásul.

Horrorfilmek vagy keresztes imahadjáratok? Az előbbieket a kultúrát torzítják el, az utóbbiak a valódi istenképet és az igazi hitet. Már az apostolok az igazságra és a józanságra hivatkozva óvtak a jámbor köntösbe öltöztetett mendemondáktól. Ma hozzátehetnénk: a jámbor vagy éppen szórakoztatásra szánt iszonyhalmazoktól is.